

KRONIKK & DEBATT

KRONIKK:

E-post:
kronikk@klassekampen.no
Maks 6000 teikn inkludert
mellomrom. Legg ved
portrettfoto.

Tollef Mjaugedal
tollefm@klassekampen.no
Kronikk- og debattredaktør

DEBATT:

E-post:
debatt@klassekampen.no
Innlegg over 3000 teikn kan
bli korta ned. Legg ved
portrettfoto.

Velaug H. Sælid
velaugh@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Ellen Krystad
ellenk@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Klassekampen honorerer normalt ikkje innsendt stoff. Innsendaren si e-postadresse blir trykt med mindre innsendaren reserverer seg mot dette. For Klassekampen sine generelle vilkår for publisering, sjå www.klassekampen.no/KK/index.php/news/home/generelle_vilkaar

DEBATT

Vi trenger en politisk uavhengig instans som kan legge norsk klimapolitikk under lupen.

En sannhetskommisjon?

Halfdan Wiik

KRONIKK

Førstesekretær i LO, Trine Lise Sundnes, går i en kommentar (Klassekampen 11. desember) kraftig i rette med Erling Bоргens «svartmaling» av norsk kvotehandel. «Det internasjonale samarbeidet om klimakvoter er et viktig element i både LOs og regjeringens innsats for å redusere skadelige utslipp (...) Innsatsen internasjonalt fortjener regjeringen mye ros, og ikke kritikk for (...) Samtidig viser beregninger at klimatiltak i Norge har vært mye viktigere enn kjøp av kvoter for å oppfylle Norges Kyoto-forpliktelse.»

Hun, LO, regjeringen og andre befinner seg åpenbart på en annen planet enn Erling Bоргens og mange andre kritikere av norsk klimapolitikk. Ikke bare vurderer man effektene av tiltak ulikt, selve virkelighetsforståelsen er ulik, og dette gjelder på ingen måte bare spørsmålet om handel med kvoter og støtten til CDM-prosjekter – som Bоргens ikke er aleine om å karakterisere som avlat og et ineffektivt nullsumspill med vår felles framtid. Her er noen flere eksempler:

■ **Regjeringen:** Norge er et foregangsland som overoppfyller Kyoto-avtalen. **Kritikere:** Etter at vi tiltrådte Kyoto-avtalen er finanskrisa og lavere oljeproduksjon det eneste som har gitt en merkbar reduksjon i norske utslipp.

■ **Regjeringen:** Norge vil bli karbonnøytralt i 2030. **Kritikere:** Vi kunne blitt «karbonnøytrale» i morgen, gjennom kvotekjøp, hvis det var målet. Det verden trenger er ikke flere hårete mål og mer kreativ bokføring, men moralsk ansvarlige handling og gode forbilder. ■ **Regjeringen:** Norsk olje- og gassutvinning er best på miljø, vår petroleumsvirksomhet er en del av løsningen, ikke av problemet. **Kritikere:** Fossil energi gir

størst utslipp de den forbrukes, Norge kan ikke dekke seg bak relative lave utslipp fra selve produksjonen.

■ **Regjeringen:** Tjæresandressurene i Canada trengs i en verden med behov for mer energi.

Kritikere: Dette er verdens skitneste form for fossil energi. Det verden trenger er rein energi og frigjøring fra fossilavhengigheten.

■ **Regjeringen:** Norge er en pioner for fangst og lagring av CO₂. **Kritikere:** Så langt er CO₂-fangst bare brukt til å drive ut mer olje, og er et påskudd for å holde fram med en energipolitikk uten bærekraft.

■ **Regjeringen:** Milliardene til regnskogsvern er det viktigste vi

forvirrende, hevder kritikere. Utgangspunktet er nemlig en «referansebane» der utslippene i 2020 er beregnet til 59 millioner tonn, 20 prosent over det de var i 1990 og elleve prosent over dagens. De 30 prosentene vil dermed si en reduksjon til bare 45 millioner tonn – milelangt unna kravene fra FN's klimapanel, hvoretter rike land må ned 25–40 prosent fra 1990-nivå, tilsvarende ned mot 30 millioner tonn for Norges del.

Lars-Henrik Paarup Michelsen i Norsk Klimastiftelse har nylig foreslått at regjeringen bør nedsette en «togradarskommisjon», som analyserer hvordan Norge er posisjonert i forhold til

PÅ FEIL KLODE?

Statsminister Jens Stoltenberg og regjeringen befinner seg åpenbart på en annen planet enn sine kritikere. Spørsmålet er hvem vi da skal stole på, skriver Halfdan Wiik.

FOTO: KRISTER SØRBØ, SCANPIX

investerer tungt i fossil energi», skriver Paarup Michelsen.

Men et land som kaller seg et foregangsland kan heller ikke ignorere sine interne kritikere, fra miljøbevegelsen, fra klimaforskere, fra leder for Lavutslippsutvalget og flere. Vi trenger kanskje ikke bare en togradarskommisjon, men en «sannhetskommisjon» som i full bredde analyserer mål og virkemidler, og målkonflikter, i klimapolitikken. Fra Stortingets første klimavettedtak rundt 1990 og fram til dagens situasjon som karakteriseres av en utbredt mistro til regjeringens politikk, og til alle de fine orda. Bergens Tidende kunne nylig fortelle at alle de ti største leverandørene av klimakvoter fra u-land til norske selskaper svartelistes av EU. Har Sundnes og LO fått med seg det?

Svein Tveitdal, som er styreleder for kampanjen «Klimavalg 2013», nå med 40 deltakende organisasjoner, refererer i en artikkel til klimameldingens mangel på tydelige måltall for utslipp. «Det er grunn til å anta at dette er gjort bevisst ut fra det resonnement at måltallene uansett kan oppnås gjennom kvotehandel, og at utslippsreduksjoner i Norge i den retning FN anbefaler for rike land ikke tas særlig alvorlig. De tiltakene som så langt er vedtatt, vil trolig ikke gi nevneverdige utslippskutt i forhold til 1990 i det hele tatt.»

Kan noen fortelle hva som er realitetene bak dette, hvem vi kan ha tillit til, og hvilke fakta vi – allmennheten, velgerne, media – kan legge til grunn når vi snakker om norsk klima-, olje- og energipolitikk, regjeringens innsats, ute og heime, på kort og lang sikt? Å sette ned en kommisjon er på ingen måte noen *quick fix*, understreker Paarup Michelsen. «Men ein kommisjon blir ofte eit viktig referansepunkt i den vidare samfunnsdebatten, sjølv om politikarane skulle feile med oppfølginga av kommisjonens arbeid. Ein Togradarskommisjon bør difor først og fremst sjåast på som ei investering i ny og viktig kunnskap, og eit forsøk på å utvikle ei felles forståing av klimakrisas alvor, togradarsmålets konsekvenser og det norske dilemma.»

Begge deler trengs!

Halfdan Wiik,
Besteforeldrenes klimaaksjon
halfdan.wiik@hsh.no

«Et såkalt foregangsland kan ikke ignorere sine interne kritikere»

kan bidra med på kort sikt.

Kritikere: Regjeringen overdri- ver klimaeffekten av tiltakene og overser oljefondets investeringer i selskaper som raserer regnskog.

Alle partier unntatt Frp har inngått et klimaforlik der målset-tingen er at «Norge skal fram til 2020 påta seg en forpliktelse om å kutte de globale utslippene av klimagasser tilsvarende 30 prosent av Norges utslipp i 1990». Det lyder ambisiøst, men er i virkeligheten både uklart og

målet om at global temperatur- stigning ikke skal overstige to grader over førindustriell tid. Denne høsten er vi med full tyngde gjort kjent med forut- setningene for at det skal være mulig: Det internasjonale Energibyrået (IAE) har slått fast at to-tredeler av verdens kjente olje-, kull- og gassreserver i så fall må bli liggende i bakken. «IEAs karbonbudsjett kan ikkje ignoreras av eit land som har petroleumsverksemda som si største næring, og som i dag